

CU ȘI DESPRE FLORIN DRAȘOVEAN

FLORIN GOGĂLTAN*

Rândurile de mai jos nu reprezintă o *laudatio*. Cu înțelegerea editorilor acestui volum, mi-am propus să adun câteva gânduri despre profesorul Florin Drașovean, așa cum l-am cunoscut eu, cu bune și cu rele, în cei 35 de ani care au trecut de la prima noastră întâlnire. Am fost aproape, ne-am îndepărtat și am ținut-o tot așa într-o frământare profesională și sufletească care într-un final ne-a adus aici. Poate că mulți se vor întreba, cunoscând suișurile și mai ales coborâșurile relațiilor noastre, de ce am ținut să scriu așa ceva? Simplu. Pentru că este o poveste de spus.

Ne-am întâlnit pentru prima oară în biroul lui Florin Medeleț de la muzeul din Timișoara, la sfârșitul anului 1985. Venind în vacanța de iarnă, urma să dau raportul *Boss*-ului despre cum a fost primul meu semestru la Facultatea de Istorie-Filozofie a Universității din Cluj. Dar, mai întâi mi-a prezentat un coleg angajat cu un an înainte despre care spunea că este viitorul arheologiei neolitice a Banatului, sperând că nu-l va dezamăgi pentru încrederea acordată. Evident, aceste vorbe nu-mi erau adresate mie. Chiar dacă între noi era o diferență de 11 ani, mi-a permis să-l tutuiesc. Ne-am împrietenit de la bun început. Aveam ce să povestim: viața de student la Cluj¹ și, evident, arheologie. Vremurile erau grele și primul său pat a fost biroul de la Muzeu. Cât am glumit mai târziu pe tema asta!

Am fost prima oară cu el pe șantier la Hodoni în vara anului 1986². Nu am reușit să conturez prea bine o groapă, așa încât m-a sfătuit să continui cu studiul epocii bronzului, nefiind bun pentru neolitic. Ceea ce am și făcut. În acea

---

* Cercetător științific I, dr. habil., Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca/Universitatea de Vest Timișoara, România; e-mail: floringogaltan@gmail.com.

¹ A absolvit Facultatea de Istorie-Filozofie a Universității din Cluj în 1980 cu o lucrare de licență coordonată de profesorul Hadrian Daicoviciu (Florin Drașovean, „Cultura Starcevo-Criș în bazinul Mureșului mijlociu”, în *Apulum* XIX (1981): 33-45), după care a fost profesor la Școala generală nr. 9 din Hunedoara (până în 1984).

² Florin Drașovean, *Așezarea vinciană de la Hodoni* (Timișoara: Muzeul Banatului, 1991); Florin Drașovean, Dumitru Țeicu, Marius Munteanu, *Hodoni. Locuirile neolitice târzii și necropola medievală timpurie* (Reșița: Muzeul de Istorie al Județului Caraș-Severin, 1996); Florin Drașovean, Dumitru Țeicu, Marius Munteanu, „Câteva clarificări ale unor *Clarificări privind cercetările de la Hodoni (Jud. Timiș) din anii 1959-1960 ... și câte ceva despre un op*”, în *Analele Banatului* VI (1998): 701-706.

vreme și se arăta colacul și dacă erai șdispus să înveți să înoți o făceai singur. Erau doar vremuri muncitorești în care „meseria” se fura nu se învăța. De altfel, erau puțini arheologi de la care aveai ce să înveți la Cluj, anume Gheorghe Lazarovici și Tudor Soroceanu. Florin Drașovean s-a numărat și el printre cei care mi-au schimbat destinul. Îmi aduc aminte cum în anii studenției încerca să mă învețe să ordonez tipologic ceramica³. Nu prea mi-a plăcut. Era mult de lucru și rezultatele mi se păreau îndoielnice. Eram mult mai atras de studiul pieselor de metal.

Chiar dacă am fost pregătit de Florin Medeleț să ajung arheolog la muzeul din Timișoara și să mă ocup de epoca bronzului în Banat, șansa a făcut ca în 1990 să fiu angajat la Institutul de Tracologie, filiala Cluj și mai apoi la Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca. M-am întors însă tot acasă, la Timișoara, și am început să lucrez cu Florin Drașovean. Mai întâi, a fost șantierul din peștera de la Românești. A fost o vară minunată cu descoperiri foarte interesante⁴. Păcat că nu ne-am mai întors niciodată acolo.

Au urmat, în toamna târzie a aceluiași an, primele săpături la Foeni. N-am să uit niciodată primele fragmente ceramice pictate pe care le-am descoperit și extazul care l-a cuprins strigând: „am găsit grupul Foeni!”⁵ Pe atunci era visul oricărui arheolog să găsească o nouă cultură sau măcar un grup cultural. Eu eram la fel de entuziasmat de așezarea mea din epoca timpurie a bronzului⁶. Cred că

---

³ Metodele erau inovative pentru acea vreme în cercetarea românească, continuând și îmbunătățind modelele propuse de profesorul Lazarovici: Florin Drașovean, „Așezarea neolitică de la Hunedoara – „Dealul Sânpetru”, în *Sargetia* XX (1986-1987): 12-17; Florin Drașovean, „Observații pe baza unor materiale inedite privind raporturile dintre culturile Starcevo-Criș, Vinča A și ceramica liniară în nordul Banatului”, în *Apulum* XXVI (1989): 9-48.

⁴ Florin Drașovean, Florin Gogăltan, Petru Rogozea, „Românești, „Peștera cu Apă”, com. Tomești, jud. Timiș”, în *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, I, ed. Valeriu Sirbu (Brăila: Muzeul Brăilei, 1996), 96-97; Petru Rogozea, „New archaeological finds in the cave from Românești, Timiș county”, în *The Early Hallstatt Period (1200-700 B.C.) in South-Eastern Europe*, eds. Horia Ciugudean, Nikolaus Boroffka (Alba Iulia: Muzeul Național al Unirii, 1994), 155-166; M. Gumă, *Epoca bronzului în Banat. Orizonturi cronologice și manifestări culturale. The Bronze Age in Banat. Chronological levels and cultural entities* (Timișoara: Mirton, 1997), 64, Pl. LXXI-LXXIII.

⁵ Florin Drașovean, *Cultura Vinča târzie (faza C) în Banat. Die späte Vinča Kultur (Stufe C) im Banat* (Timișoara: Mirton, 1996); Viorica Aghițoiaie, Florin Drașovean, „Date despre impresiunea unei țesături descoperită în așezarea neolitică târzie de la Foeni „Cimitirul Ortodox”, în *Patrimonium Banaticum* III (2004): 47-49; Florin Drașovean, „Zona thessalo-macedoneană și Dunărea mijlocie la sfârșitul mileniului al VI-lea și la începutul mileniului al V-lea în. Chr.”, în *Apulum* XLII (2005): 11-26; Florin Drașovean, „Înmormântările din arealul grupului cultural Foeni”, în *Analele Banatului* XIV (2006): 129-134.

⁶ Florin Gogăltan, „Foeni, eine frühbronzezeitliche Siedlung aus dem Südwesten Rumäniens. Vorläufiger Bericht”, în *Thraco-Dacica* XIV (1993): 51-64.

cercetările de la Foeni ne-au marcat cariera la amândoi (Fig. 1). El a devenit un neolitician cu solidă recunoaștere internațională⁷, iar eu m-am strecurat timid în literatura de specialitate a epocii bronzului din zona Banatului⁸. Timp de câteva campanii am făcut săpături în *Cimitirul Ortodox*, dar și în alte situri⁹, zona fiind astăzi una dintre cele mai cunoscute din Banat, din punct de vedere arheologic¹⁰. Tot în perioada aceea, Fl. Drașovean a continuat cercetările de la Satchinez¹¹.

Tot în perioada aceea, Fl. Drașovean a continuat cercetările de la Satchinez¹² și a început investigațiile în tell-urile de la Sânandrei¹³ și Parța-tell

---

⁷ Florin Drașovean, „Connections between Vinča C and Tisa, Herpaly, Petrești Cultures in northern Banat”, în *Banatica* 11 (1991): 209-212; Florin Drașovean, „Die Stufe Vinca C im Banat”, în *Germania. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission des deutschen Archäologischen Institut* 72, 2 (1994): 409-425; Florin Drașovean, „Relations of the Vinca Culture, phase C with the Transylvanian region”, în *The Vinca Culture, its Role and Cultural Connections: International Symposium on the Vinca Culture, Its Role and Cultural Connections, Timișoara, Romania, October 1995*, ed. Florin Drașovean (Timișoara: Mirton, 1996), 269-279; Florin Drașovean, „Die Petrești-Kultur im Banat”, în *Praehistorische Zeitschrift* 72 (1997): 54-80.

⁸ Florin Gogâltan, „Die Frühe Bronzezeit in Südwesten Rumäniens. Stand der Forschung”, în *Thraco-Dacica* XVI (1995): 55-79; Florin Gogâltan, „About the Early Bronze Age in the Romanian Banat”, în *The Yugoslav Danube Basin and the Neighbouring Regions in the 2nd Millenium B.C.*, ed. Nicola Tasić (Belgrade-Vršac: Serbian Academy of Sciences and Arts Institute for Balkan Studies, 1996), 43-67.

⁹ Haskel J. Greenfield, Florin Drașovean, „Preliminary report on the 1992 excavations at Foeni-Salaș: an early Neolithic Starčevo-Criș settlement in the Romanian Banat”, în *Analele Banatului* III (1994): 45-85; Florin Gogâltan, „Foeni, jud. Timiș”, în *Cronica cercetărilor arheologice. Campania 1993. A XXVIII-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Satu Mare, 12-15 mai 1994* (Satu Mare: Muzeul Județean Satu Mare, 1994), 24; Florin Drașovean, „Regional aspects in the process of Neolithisation of the Banat (south-western Romania): the settlement of Foeni-Sălaș”, în *A Short Walk to The Balkans: The First Farmers of the Carpathian Basin and the Adjacent Regions: Proceedings of the Conference Held at the Institute of Archaeology UCL on June 20th-22nd, 2005*, eds. Michela Spataro, Paolo Biagi (Trieste: Società per la preistoria e protostoria della regione Friuli-Venezia Giulia, 2007), 67-76.

¹⁰ Florin Drașovean, Alexandru Fota, „Noi descoperiri arheologice pe teritoriul satului Cruceni (com. Foeni, jud. Timiș)”, în *Patrimonium Banaticum* II (2003): 55-67; Florin Drașovean, „Contribuții la repertoriul arheologic al județului Timiș. Topografia arheologică a comunei Foeni”, în *Patrimonium Banaticum* VIII (2018): 103-138.

¹¹ Florin Drașovean, „Așezarea neolitică de la Satchinez”, în *Cultura Vinča în România*, eds. Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean (Timișoara: Muzeul Banatului, 1991), 24-26; Florin Drașovean, „Așezarea neolitică de la Satchinez”, în *Analele Banatului* II (1993): 25-48.

¹² Florin Drașovean, „Așezarea neolitică de la Satchinez”, în *Cultura Vinča în România*, eds. Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean (Timișoara: Muzeul Banatului, 1991), 24-26; Florin Drașovean, „Așezarea neolitică de la Satchinez”, în *Analele Banatului* II (1993): 25-48.

¹³ Florin Drașovean, Florentina Marțiș, „A Clay Tablet Discovered in the Late Neolithic Settlement from Sânandrei (Timiș County, South-West of Romania)”, în *Fifty Years of Tărtăria Excavations*.

2⁴. În acea vreme, sprijinit de Florin Drașovean, pe atunci director adjunct, am avut și posibilitatea să prelucrez o serie de descoperiri inedite din colecțiile Muzeului Banatului. Este vorba despre piesele de metal preistorice sau o serie de materiale din situri săpate de-a lungul timpului și rămase nepublicate¹⁵.

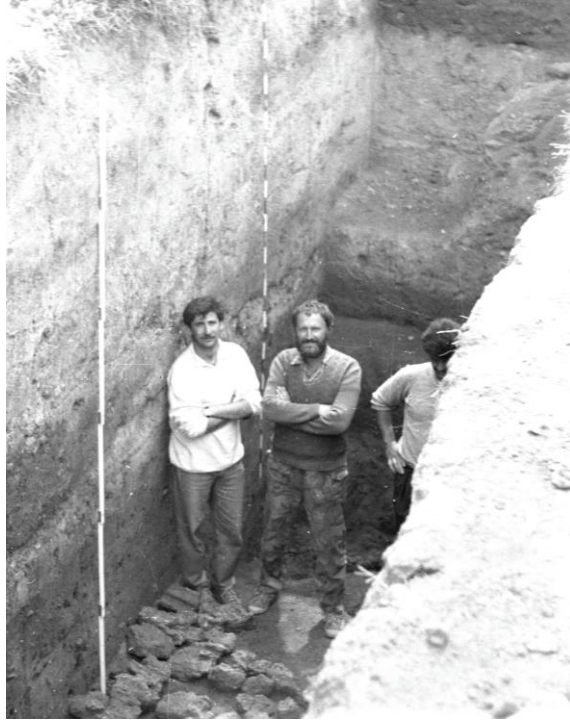

Fig. 1. Foeni- *Cimitirul Ortodox* (1993 – arhiva personală).

---

papers presented at the International Symposium "50 Years of Tărtăria Excavations", Coronini-Pescari, Romania, 1-5 September, 2011. Festschrift in honor of Gheorghe Lazarovici on the occasion of his 73rd birthday, Ed. John Marler (Sebastopol: Institute of Archaeomythology and Suceava: Lidana, 2014), 67-72; Florin Drașovean, „A *Spondylus Gaederopus* Linnaeus, 1753 spiny oyster pendant from the Neolithic settlement of Sânandrei-Ocsăplaț (Timiș County, western Romania)”, în *Studii de Preistorie* 15 (2018): 29-50.

¹⁴ Florin Drașovean, *Cultura Petrești în Banat* (Timișoara: Orizonturi Universitare, 1999); Florin Drașovean, „Cultural Relationships in the Late Neolithic of the Banat”, în *Ten Years After: The Neolithic of the Balkans, as uncovered by the last decade of research. Proceedings of the Conference Held at the Museum of Banat on November 9th - 10th, 2007*, Eds. Florin Drașovean, Dan Leopold Ciobotaru, Margaret Maddison (Timișoara: Marineasa, 2009), 259-274.

¹⁵ Florin Gogâltan, „Un oggetto di argento appartenendo alla fine di Hallstatt nei collezioni di Museo di Timișoara”, în *Ephemeris Napocensis* IV (1994): 17-22; Florin Gogâltan, „Bronzul mijlociu în Banat. Opinii privind grupul Cornești-Crvenka”, în *Festschrift für Florin Medeleț. Zum 60. Geburtstag*, Eds. Petru Rogozea, Valentin Cedică (Timișoara: Mirton, 2004), 79-153.

Toate acestea au stat la baza conceperii tezei mele de doctorat privind bronzul timpuriu și mijlociu în Banat.

Prin 1995 sau 1996 ne-am certat și nu ne-am mai vorbit câțiva ani. Suntem ca două săbii care nu încap în aceeași teacă. Cercetările de la Foeni au continuat cu o nouă generație de arheologi pe care i-a crescut din anul I de facultate, la Universitatea de Vest din Timișoara: Alexandru Szentmiklosi, Dan Leopold Ciubotaru etc.¹⁶. Ulterior, în calitatea sa de director, i-a angajat la Muzeul Banatului. După ce mi-am susținut teza de doctorat la începutul anului 1999, despre care se pare că a avut o părere bună, am reluat împreună săpăturile de la Foeni¹⁷. Tot atunci mi-a propus să-mi publice teza, în seria pe care a înființat-o în 1996, *Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica*¹⁸, fapt ce s-a și întâmplat în același an¹⁹. Am avut astfel un argument în plus în a-l convinge pe profesorul Bernhard Hänsel să mă sprijine pentru obținerea unei burse Alexander von Humboldt. Campania anului 2000 de la Foeni a fost un moment de sărbătoare (Fig. 2). Doar obținusem bursa Alexander von Humboldt.

Relația noastră s-a deteriorat din nou. Am intervenit într-o ceartă științifică cu un prieten comun²⁰, din care numai eu am avut de pierdut. Poate de aceea nu m-a invitat niciodată pe șantierul de la Uivar, cu toate că inițial trebuia să fac parte din echipa de cercetare. Săpăturile din tell-ul de acolo s-au dovedit a fi un model de investigare și mai ales de publicare a unui obiectiv arheologic în România²¹.

---

¹⁶ Florin Drașovean, Dan Leopold Ciubotaru, Alexandru Szentmiklosi, „Foeni, jud. Timiș”, în *Cronica cercetărilor arheologice. Campania 1996. A XXXI-a sesiune națională de rapoarte arheologice București, 12-15 iunie 1996*, red. Cornelia Stoica (București: CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, 1997): 17.

¹⁷ Florin Drașovean, Valentin Cedică, Dan Leopold Ciubotaru și Florin Gogâltan, „Foeni, com. Foeni, jud. Timiș. Punct: Cimitirul ortodox. Cod sit: 157013.01”, în *Cronica cercetărilor arheologice. Campania 1999. A XXXIV-a sesiune națională de rapoarte arheologice Deva, 24-28 mai 2000*, red. Corina Borș, Irina Oberländer-Târnoveanu, Florela Vasilescu, Tiberiu Vasilescu (București: CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, 2000), 37.

¹⁸ De atunci au fost publicate în această serie 57 de volume, dintre care 6 au fost premiate de Academia Română! Vezi Florin Drașovean, „*Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica* la ceas aniversar”, în *Analele Banatului XXIV* (2016): 617-618.

¹⁹ Florin Gogâltan, *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului. I. Cronologia și descoperirile de metal* (Timișoara: Orizonturi Universitare, 1999).

²⁰ Florin Drașovean, „Neolithic settlements from Hunedoara-„Cimitirul Reformat” and „Grădina Castelului” and a position concerning some opinions regarding the neo-eneolithic facts from the south-west of Transylvania”, în *Patrimonium Banaticum I* (2002): 43-76.

²¹ Wolfram Schier, Florin Drașovean, „Vorbericht über die rumänisch-deutschen Prospektionen und Ausgrabungen in der befestigten Tellsiedlung von Uivar, Kreis Timiș, Rumänien (1998-2002)”,

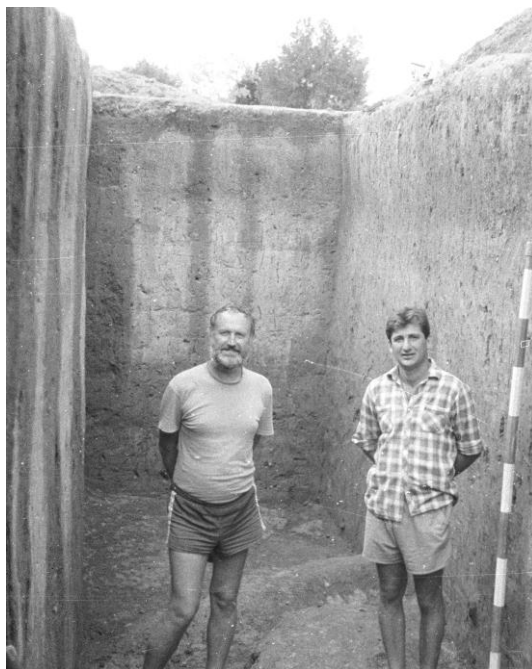

Fig. 2. Foeni- *Cimitirul Ortodox* (2000 – arhiva personală).

Începutul noului mileniu a fost cea mai prolifică perioadă din activitatea științifică a proaspătului profesor universitar al Universității Banatului din Timișoara. Spre norocul celor din breasla noastră, și-a dat demisia din funcția de director al Muzeului Banatului (2001) și a găsit astfel mai mult timp pentru proiectele sale. Pe lângă amintitele cercetări de la Uivar, acum publică în calitate de coautor monografia arheologică *Parța*²², unde a participat la săpături încă din perioada studenției²³, diverse

---

în *Praehistorische Zeitschrift* 79, 2 (2004): 145-230; Florin Drașovean, Wolfram Schier, „The Neolithic tell sites of Parța and Uivar (Romanian Banat). A comparison of their architectural sequence and organization of social space”, în *Leben auf dem Tell als soziale Praxis, Beiträge des Internationalen Symposiums in Berlin vom 26.-27. Februar 2007*, Ed. Svend Hansen (Bonn: Dr. Rudolf Habelt GmbH, 2010), 165-188; Florin Drașovean, Wolfram Schier, Alex Bayliss, Bissierka Gaydarska, Alasdair Whittle, „The lives of houses: duration, contexts and histories at Neolithic Uivar”, în *European Journal of Archaeology* 20, 4 (2017): 636-662.

²² Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean, Zoia Maxim, *Parța. Monografie arheologică* (Timișoara: Waldpress, 2001).

²³ Gheorghe Lazarovici, Zoia Kalmar, Florin Drașovean, Sabin Adrian Luca, „Complexul neolitic de la Parța”, în *Banatica* 8 (1985): 7-71; Florin Drașovean, Milan Topolovcici, „O piesă de cult descoperită la Parța”, în *Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie* 40, 2 (1989): 199-201; Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean, Liviu Tulbure, *Sanctuarul neolitic de la Parța* (Timișoara:

sinteze privind arta neoliticului²⁴, o serie de articole în publicații internaționale²⁵, rezultatele unor săpături arheologice preventive²⁶ ori cataloage de expoziție²⁷. Din

---

Muzeul Banatului, 1991); Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean, Zoia Kalmar, „Complexul neolitic de la Parța”, în *Analele Banatului* II (1993): 49-60; Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean, Zoia Kalmar, „Complexul neolitic de la Parța”, în *Analele Banatului* III (1994): 106-135; Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean, Zoia Kalmar, „Săpăturile arheologice de la Parța (campania arheologică 1990)”, în *Analele Banatului* IV (1995): 3-44; Gheorghe Lazarovici, Florin Drașovean, Zoia Kalmar, „Complexul neolitic de la Parța (III)”, în *Analele Banatului* IV (1995): 45-67.

²⁴ Florin Drașovean, Dan Ciobotaru, *The Neolithic Art in Banat* (Timișoara: Solness, 2001); Florin Drașovean, Wolfram Schier, „Masca de lut descoperită în tellul neolitic de la Uivar (jud. Timiș)”, în *Analele Banatului* XII-XIII (2004-2005): 41-56; Florin Drașovean și Dragomir Nicolae Popovici, *L'art neolithique en Roumanie/The Neolithic Art in Romania/Neolithische kunst in Rumänien* (Milano: Arte'm, 2008).

²⁵ Florin Drașovean, „Transylvania and the Banat in the Late Neolithic. The Origins of the Petrești Culture”, în *Antaeus* 27 (2004): 27-36; Florin Drașovean, „The Starčevo-Criș and Vinča transition in northern Banat”, în *Current problems of the transition period from the Starčevo to the Vinča Culture* (Zrenjanin: National Museum, 2006), 93-109; Florin Drașovean, „Nordgriechenland und der Mittlere Donauraum zum Ende des 6. und Begins des 5. Jahrtausend v. Chr.”, în *Homage to Milutin Garašanin*, Ed. Nicola Tasić (Belgrade: Serbian Academy of Sciences and Arts, 2006), 267-276; Ferencz Horváth, Florin Drașovean, „The Remarks on the connections between the Banat and Great Hungarian Plain at the beginning of the Middle Neolithic (Satchinez – Aföld Linear Pottery – Esztár – Vinča)”, în *Moments in Time, Papers Presented to Pal Raczky on His 60th Birthday*, Eds. Alexandra Anders, Gabriella Kulcsár, Gábor Kalla, Viktória Kiss, Gábor V. Szabó (Budapest: Prehistoric Society, Eötvös Loránd University, L'Harmattan, 2013), 113-132; Florin Drașovean, „On the Late Neolithic and Early Eneolithic Relative and Absolute Chronology of the Eastern Carpathian Basin. A Bayesian approach”, în *The Neolithic and Eneolithic in Southeast Europe. New approaches to dating and cultural dynamics in the 6th to 4th millenium BC.*, Eds. Wolfram Schier, Florin Drașovean (Rahden/West.: Marie Leidorf GmbH, 2014), 129-169.

²⁶ Florin Drașovean, Doina Benea, Mircea Mare, Marius Muntean, Daniela Tănase, Mariana Crânguș, Florentina Chiu, Dorel Micle, Mariana Crânguș, Simona Regep-Vlașcici, Alexandru Szentmiklosi, Atalia Ștefănescu, Călin Timoc, *Cercetările arheologice preventive de la Dumbrăvița (jud. Timiș)* (Timișoara: Waldpres, 2004); Florin Drașovean, Mircea Mare, Petru Rogozea, Florentina Martiș, „Raport de cercetare arheologică preventivă derulată în piața Timișoara 700”, în *Patrimonium Banaticum* V (2006): 61-68; Florin Drașovean, Costin Feneșan, Alexandru Flutur, Alexandru Szentmiklosi, Georgeta El Susi, Zsuzsanna Kopeczny, Hedy M-Kiss, Raul Septilici, Niculina Dinu, *Timișoara în amurgul Evului Mediu* (Timișoara: Mirton, 2007); Mircea Mare, Daniela Tănase, Florin Drașovean, Georgeta El Susi, Szilárd S. Gál, *Timișoara-Freidorf. Cercetările arheologice preventive din 2006* (Cluj-Napoca: Mega, 2011); Florin Drașovean, Sorin Tincu, „Păru. Unravelling the secrets of the dead in the Romanian's largest Bronze Age cemetery”, în *Current World Archaeology* 64 (2014): 28-31.

²⁷ Alexandru Szentmiklosi, Florin Drașovean, *Arta prelucrării bronzului în Banat (mileniul al doilea în. Chr.)* (Timișoara: Muzeul Banatului, 2004); Wolfram Schier, Florin Drașovean, *Masken, Menschen, Rituale. Alltag und Kult vor 7000 Jahren in der prähistorischen Siedlung von Uivar, Rumänien. Katalog zur Sonderausstellung, 21. April - 10. Juli 2005* (Würzburg: Würzburg

2008 a devenit conducător de doctorat la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia și mai apoi, din 2013, la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Treptat, treptat, a început să fie tot mai dezamăgit de cei pe care i-a angajat la Muzeul din Timișoara. Trebuie spus că sentimentul de nemulțumire a fost reciproc, mulți prieteni și colaboratori îndepărtându-se de el. A găsit însă susținere în alți colegi mai tineri care i s-au alăturat, cei din urmă apreciind la el calitatea științifică, dialogul și nu monologul, colegialitatea și nu subordonarea²⁸. Un alt arheolog român a fost sprijinit să devină bursier Alexander von Humboldt. La vremea la care unii încep să spună povești romantice despre tinerețea lor arheologică, Florin Drașovean a făcut din nou efortul de a-și *update* cunoștințele, învățându-ne ce înseamnă analiza bayesiană²⁹, importanța stabilirii surselor de obsidian³⁰, continuând să publice săpături de salvare³¹ sau, de ce nu, să înceapă noi proiecte de cercetare³².

Lehrstuhl für Vor- und Frühgeschichtliche Archäologie, Institut für Altertumswissenschaften der Universität Würzburg, 2005).

²⁸ Florin Drașovean, Cosmin Ioan Suciuc, Dragoș Diaconescu, „Cercetările arheologice preventive din Piața Sfântul Gheorghe (2015)”, în *Patrimonium Banaticum* VI (2016), 139-160.

²⁹ Florin Drașovean, „In regards to certain Late Neolithic-Early Eneolithic synchronism from Banat and Transylvania. A Bayesian approach to published absolute dates”, în *Studii de Preistorie* 10 (2013): 13-48; Alasdair Whittle, Alex Bayliss, Alistair Barclay, Bisserka Gaydarska, Eszter Bánffy, Dušan Borić, Florin Drașovean, János Jakucs, Miroslav Marić, David Orton, Ivana Pantović, Wolfram Schier, Nenad Tasić și Marc Vander Linden, „A Vinča potscape: formal chronological models for the use and development of Vinča ceramics in south-east Europe”, în *Documenta Praehistorica* XLIII (2016): 1-60; Florin Drașovean, Wolfram Schier, Alex Bayliss, Bisserka Gaydarska, and Alasdair Whittle, „The lives of houses: duration, contexts and histories at Neolithic Uivar”, în *European Journal of Archaeology* 20, 4 (2017): 636-662; Dragomir Nicolae Popovici, Florin Drașovean, „Despre evoluția culturilor Precucuteni și Cucuteni. Analiza bayesiană a datelor ¹⁴C vs. crono-tipologie”, în *Cercetări Arheologice* XXVII (2020): 331-386.

³⁰ Michael D. Glascock, Alex W. Barker, Florin Drașovean, „Sourcing Obsidian Artifacts from Archaeological Sites in Banat (Southwest Romania) by X-ray Fluorescence”, în *Analele Banatului* XXIII (2015): 45-50; Michael D. Glascock, Alex W. Barker, Sanda Băcucet Crișan, Florin Drașovean, Mihai Gligor, Dimitrie Negrei, „Sourcing Obsidian Artifacts from Archaeological Sites in Central and Western Romania by X-ray Fluorescence”, în *Analele Banatului* XXIV (2016): 75-85; Michael D. Glascock, Alex W. Barker, Ioan Alexandru Bărbat, Bogdan Bobână, Florin Drașovean, Cristian Virag, „Sourcing Obsidian Artifacts from Archaeological Sites in Central and Northwestern Romania by X-ray Fluorescence”, în *Ephemeris Napocensis* XXVII (2017): 175-186.

³¹ Florin Drașovean, Zsuzsanna Kopeczny, Georgeta El Susi, Florentina Martiș, Alexandru Flutur, *O contribuție la istoria Timișoarei medievale. Cercetările arheologice preventive efectuate pe strada Emanuil Ungureanu nr. 2* (Timișoara: Mega, 2018).

³² Adrian Ardeț, Florin Drașovean, Petru Urdea, „Complexul megalitic de la Muntele Mic”, în *Tibiscum. Arheologie* 6 (2018): 15-36.

După un timp am încercat să-i fiu și eu alături, publicând împreună un prim lot de piese de metal din România aflat în colecțiile British Museum din Londra. Acestea au fost desenate și descrise de către Florin Drașovean în anul 2000, când a beneficiat de o prestigioasă bursă Paul Getty³³. Sunt piese deosebite care aparțin epocii bronzului și nu perioadelor de care s-a arătat interesat până atunci. A fost firesc ca articolul să apară în *Analele Banatului*³⁴, revista pe care a clădit-o timp de 25 de ani pentru a deveni o publicație de referință la nivel internațional.

Situația de la noul Muzeu Național al Banatului din Timișoara a devenit din ce în ce mai penibilă. Acuze, injurii etc., totul culminând cu concedierea sa. Revista *Analele Banatului* și seria *Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica* au fost prăpădite din răzbunare, nepricepere și indolență. Toate acestea cu mai puțin de doi ani înainte de pensionarea sa.

Nu vreau să judec ceea ce s-a întâmplat. Cunosc foarte bine actorii, dar nu și scenariile sau directorul de platou. Cert este că teatrul evenimentelor a devenit o ruină și o pată urâtă pe obrazul Timișoarei. Ocolesc vechea clădire a Castelului Huniade ori de câte ori am drum prin centrul orașului. Deznodământul a fost acela pe care l-am presupus semnând, alături de mulți alți colegi, o petiție pentru susținerea sa profesională. A mers mai departe, a câștigat previzibil un proces, a fost pensionat pe 13.08.2020, cu o zi înainte de a împlini 65 de ani („după 13.260 de zile dedicate unei pasiuni”)³⁵, fără nicio petrecere sau vreun gest de prețuire. Mai apoi, a devenit cercetător al Academiei Române, filiala din Timișoara și a finalizat în această toamnă un prim volum de câteva sute de pagini al cercetărilor de la Uivar.

Aceasta este povestea mea cu și despre Florin Drașovean. Ea va mai continua cu siguranță, dacă vom fi sănătoși.

De aceea nu pot să închei decât cu îndemnul lui de neînțeles: „fii aspru, dar dur!”

---

³³ Florin Drașovean, „Despre unele practici de magie neagră din neoliticul bănățean. O abordare etno-arheologică”, în *Analele Banatului* VI (2005): 5-12.

³⁴ Florin Gogâltan, Florin Drașovean, „Piese preistorice din cupru și bronz din România aflate în colecțiile British Museum, Londra. I”, în *Analele Banatului* XXIII (2015): 119-150.

³⁵ Vezi Facebook Florin Drașovean, 13 august 2020.